

"enerji kısıntısının daha da artması kaçınılmazdır."

Bilindiği gibi Odamız, 24-26 Aralık'ta "Elektrik Enerjisi" konulu bir teknik kongre düzenledi. Elinizdeki dergi basılmakta iken çalışmalarına başlayan VII. Teknik Kongre ile ilgili olarak 21 Aralık günü yapılan basın toplantısında Oda Başkanı Ahmet Varol, VII. Elektrik Enerjisi Teknik Kongresinin neden düzenlendiğini anlattı ve elektrik enerjisi kısıntısı hakkında açıklamalar yaptı. Aşağıda bu basın toplantısının tam metnini, yanda da kongre programını sunuyoruz. Teknik Kongre ile ilgili ayrıntılı haberleri ise gelecek sayımızda bulacaksınız.

VII. ELEKTRİK ENERJİSİ TEKNİK KONGRESİNİ NEDEN DÜZENLEDİK

1960'lardan sonra yapılan 5'er yıllık kalkınma planlarında, ülkemizde artan nüfusun ve sanayileşmenin elektrik enerjisi gereksinimini karşılarken, yapılan yanlış tercihler nedeni ile ilk defa enerji darboğazı 1973 yılında kamuoyuna elektrik kesintisi ve çalışma saatlerinin düzenlenmesi şeklinde ve somut bir biçimde yansdı. Aslında bu sorun ilgili kurumlarca ve bu konuda çalışmalar yapan meslek kuruluşlarıca biliniyordu. Bu nedenle Odamız 1973 yılında elektrik enerjisi teknik kongresi düzenlemiş ve bilimsel öneriler geliştirilmişti. Günümüzde de sorun önemini sürdürüyor.

Biraz sonra açıklamaya çalışacağım gibi enerji kısıntısı halen vardır ve bundan sonraki yıllarda daha da artacaktır. Bu nedenle Odamız 24-26 Aralık tarihinde Elektrik Enerjisi VII. Teknik Kongresini düzenlemiş bulunuyor.

.ELEKTRİK ENERJİSİ KISINTISI SÜRDÜRÜLMEKTEDİR

Enerji kısıntısı deyince elektriğin sadece belirli saatlerde belirli yerlerde kesilmesi anlaşılmamalıdır. Enerji kısıntısı kalitesiz enerji üretmekle (frekans ve gerilimi düşürerek), mevsimlere göre değişik çalışma saatleri uygulamakla yapılıyor. Günümüzdeki kısıntı uygulaması bu şekilde olmaktadır. Kalitesiz enerjiyle, enerji tüketim talebi karşılanmaya çalışılırken birçok sakıncalar da beraberinde gelmektedir. Bu tür bir elektrik enerjisi üretiminde, üretilen mallar kalitesizleşmekte, motorlar yanmakta, elektronik aygıtlar zamanından önce yıpranarak (televizyon vb.) arızalanmakta, ekonomiye büyük zararlar vermektedir.

ÖNÜMÜZDEKİ YILLARDA DA ELEKTRİK KISINTISI SÖZ KONUSUDUR

Biraz önce de değindiğimiz gibi, elektrik enerjisi üretimi planlanırken yapılan tercihlerin ülkemiz koşullarına uygun olmaması, enerji darlığına ve kaçınılmaz biçimde her yönden dış kaynaklara bağımlılığı getirmiştir. Bu söylediklerimizi

biraz açalım. Ülkemizde elektrik enerjisine dönüşen ve bilinen enerji kaynakları, taş kömürü 1 milyon ton, linyit 6 milyar ton, ulusal veya yabancı şirketlere ait ruhsatlı alanlardan üretilen petrolün rezervi 25 milyon ton, hidrolik potansiyeelimiz ise 80 milyar kilovatsaat civarındadır.

Ülkemizdeki elektrik enerjisi gereksiniminin linyit ve hidrolik kaynaklara ve bunların dengeli bir biçimde kullanılmasına bağlı olarak üretilmesi gerekliliği artık münakaşasız kabul edilen bir gerçektir. Durum bu iken tümüyle dışa bağımlı bir politika sonucu fuel-oil santralleri kurulmuştur. Petrol bunalımı ile petrol fiyatlarındaki artış elektrik enerjisi fiyatlarını artırmış, tercihlerin yanlışlığını vurgulamıştır. Keban Hidroelektrik santralının gecikmesi enerji darlığını belirgin hale getirince de kısa zamanda kurulabilen ve ancak günlük talebin en yüksek noktasında devreye girmesi gereken santral niteliğindeki gaz türbinleri tesis edilerek dışa bağımlı üretim modeli pekiştirilmiştir. Araştırmalar gösteriyor ki, mevcut kapasitenin yarısına eşit bir yatırımın sürekli planlanması gerekir, bu yapılamamıştır, öte yandan 1973 yılında linyit kaynaklarına dayalı Beypazarı, Kangal, Yatağan, Soma termik santrallerinin yapımı planlanmış ve 1978 sonu ile 1979 başında devreye girmeleri öngörülmüştü. Ancak 1976 yılına gireceğimiz bu yıllarda bile bu santrallerin ihaleleri yapılamamıştır. Daha da geç kalınmaması için anahtar teslimi ihaleye başvurulacak, böylece geçmiş yılların artan fiyatları ile anahtar teslimi ihale usullerindeki pahalı fiyatları kabullenmiş olacağız. Buna rağmen santraller planlanan sürelerden sonra 1981'lerde devreye gireceğinden önümüzdeki yıllarda büyük darboğazlar meydana gelecek ve daha geniş boyutlarda enerji kısıtlamaları kaçınılmaz olacaktır.

Elektrik enerjisi üretimine elverişli birincil kaynaklarının tam anlamı ile kullanılması ise, devlet elinde bulunmayan kaynakların devletleştirilmesi ve alt yapı niteliğinde olan elektrik enerjisi üretimine tahsis edilmesiyle mümkün olacaktır.